

RIKSDAGENS SVAR 220/2002 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lag om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (RP 17/2002 rd).

Beredning i utskott

Förvaltningsutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (FvUB 14/2002 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att genom främjande av elektroniska dataöverföringsmetoder göra uträttandet och behandlingen av ärenden smidigare och snabbare i förvaltningen, vid domstolar och andra rättsskipningsorgan samt i utökningsförfarandet, samt att öka datasäkerheten i anslutning till dessa.

I lagen föreskrivs om de rättigheter och skyldigheter samt det ansvar som myndigheterna och deras kunder har vid elektronisk kommunikation.

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas när anhängiggörande och behandling av förvaltningsärenden, domstolsärenden, åtalsärenden och utökningsärenden samt delgivning av beslut i nämnda ärenden sker på elektronisk väg, om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag. Lagen gäller i tillämpliga delar också annan myndighetsverksamhet.

Med domstolsärenden avses mål och ärenden som behandlas vid allmänna domstolar, förvaltningsdomstolar och specialdomstolar. Med domstolsärenden avses dessutom ändringssökande i förvaltningsärenden även hos förvaltningsmyndigheter och andra rättsskipningsorgan. Lagen tillämpas dessutom på elektronisk

kommunikation när behandlingen av ett förvaltningsärende ankommer på någon annan än ett offentligt samfund eller när en rättegångshandling får tillställas någon som av domstol förordnats att ta emot handlingar.

Lagen tillämpas inte på förundersökning och polisundersökning.

Angående elektronisk kommunikation inom evangelisk-lutherska kyrkan i Finland föreskrivs särskilt.

3 §

Annan lagstiftning

Vid utträttande och behandling av ärenden hos myndigheter tillämpas i övrigt vad som föreskrivs om anhängiggörande av ärenden, delgivning av beslut, offentlighet i myndigheternas verksamhet, behandling av personuppgifter, arkivering av handlingar, det språk som används vid behandling av ärenden och om hur ärenden behandlas.

Bestämmelser om användningen av elektroniska signaturer och certifikattjänster i anslutning till dem finns i lagen om elektroniska signaturer (/).

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *elektronisk dataöverföringsmetod* telefax och teletjänster, såsom elektroniska blanketter, elektronisk post och rätten att använda elektroniska datasystem, samt andra på elektronisk teknik baserade metoder där data förmedlas via en trådlös överföringskanal eller kabel, dock inte telefonsamtal,

2) *elektroniskt meddelande* information som har sänts med en elektronisk dataöverföringsmetod och som vid behov kan sparas i skriftlig form, och

3) *elektroniskt dokument* ett elektroniskt meddelande som hänför sig till anhängiggöran-

det eller behandlingen av ett ärende eller till delgivningen av ett beslut.

2 kap.

Myndigheternas skyldigheter

5 §

Anordnande av elektronisk service

En myndighet som har behövlig teknisk, ekonomisk och övrig beredskap skall inom ramen för den erbjuda var och en möjlighet att i syfte att anhängiggöra ärenden eller för behandlingen av dem sända meddelanden till en elektronisk adress eller specificerad anordning angivna av myndigheten. I nämnda fall skall dessutom var och en erbjudas möjlighet att i elektronisk form sända myndigheten anmälningar som den enligt gällande bestämmelser skall tillställas, utredningar och andra motsvarande handlingar som den begärt samt andra meddelanden.

En myndighet kan också tillhandahålla den service som avses i 1 mom. så att den endast gäller vissa av myndighetens uppgifter eller på vissa verksamhetsställen.

Myndigheterna skall sträva efter att använda maskinvara och programvara som ur kundernas synvinkel i tekniskt hänseende är så kompatibel och lätt att använda som möjligt. Myndigheterna skall dessutom säkerställa att datasäkerheten både i kommunikationen med kunderna och i informationsutbytet mellan myndigheterna är tillräcklig.

6 §

Myndigheternas tillgänglighet

Myndigheterna skall se till att deras elektroniska dataöverföringsmetoder fungerar och att de i mån av möjlighet kan användas också vid andra tidpunkter än under ämbetsverkens öppettider.

7 §

Information om myndigheternas elektroniska adresser

Myndigheterna skall på lämpligt sätt informera om de adresser som skall användas vid den elektroniska kommunikationen med dem.

Om rättelseyrkanden får framställas eller besvär anföras också på elektronisk väg hos en myndighet, skall behövliga adressuppgifter finnas i anvisningen om rättelseyrkande eller besväransvisningen. I övrigt tillämpas i fråga om framställande av rättelseyrkanden och anförande av besvär vad som föreskrivs särskilt.

3 kap.

Avsändande av elektroniska meddelanden

8 §

Ansvar för att elektroniska meddelanden kommer fram

Elektroniska meddelanden sänds till myndigheterna på avsändarens ansvar.

9 §

Krav på skriftlig form och underskrift

Vid anhängiggörande och behandling av ärenden uppfyller också elektroniska dokument som sänts till en myndighet kravet på skriftlig form. Om det vid anhängiggörande eller behandling av ett ärende krävs en undertecknad handling, uppfylls kravet på underskrift också genom en sådan elektronisk signatur som avses i 18 § lagen om elektroniska signaturer.

Ett elektroniskt dokument som inkommit till en myndighet behöver inte kompletteras med en underskrift, om dokumentet innehåller uppgifter om avsändaren och om det inte finns anledning att betvivla dokumentets autenticitet och integritet. Om ett elektroniskt dokument som sänts till en myndighet innehåller utredning om ett ombuds behörighet, behöver ombudet inte lämna in fullmakt. Myndigheten kan dock förordna att en

fullmakt skall lämnas in, om den har anledning att betvivla ombudets behörighet eller behörighetens omfattning.

10 §

Ankomsttidpunkten för ett elektroniskt meddelande

Ett elektroniskt meddelande anses ha kommit in till en myndighet när det finns tillgängligt för myndigheten i en mottagaranordning eller ett datasystem på ett sådant sätt att meddelandet kan behandlas.

Kan ankomsttidpunkten för ett elektroniskt meddelande inte utredas på grund av att myndighetens elektroniska dataöverföringsmetod varit i olag eller ur bruk eller utredning inte kan läggas fram av någon annan jämförbar orsak, anses meddelandet ha kommit in vid den tidpunkt då det har avsänts, om tillförlitlig utredning om avsändningstidpunkten kan läggas fram.

11 §

När av myndigheterna inbegärda handlingar anses har inkommit inom utsatt tid

Utlåtanden, redogörelser, svaromål, bemötanden och andra motsvarande handlingar som en myndighet begärt vid behandlingen av ett ärende anses ha kommit in inom utsatt tid, om handlingen kommer in senast den sista dagen av den utsatta tiden på ett i denna lag angivet sätt. Detta tillämpas också i fråga om handlingar som en myndighet berett någon tillfälle att lämna in.

I övrigt gäller beträffande tidsfrister och deras verkningar vad som föreskrivs särskilt.

12 §

Bekräftelse av att ett elektroniskt dokument har mottagits

En myndighet skall utan dröjsmål meddela avsändaren av ett elektroniskt dokument att dokumentet har mottagits. Meddelandet kan sändas i form av en automatisk kvittens via datasystemet eller på något annat sätt. Bekräftelsen av

mottagandet inverkar inte på förutsättningarna för behandlingen av ett ärende, om vilka det föreskrivs särskilt.

Vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas inte på handlingar som kommit in per telefax eller på därmed jämförbart sätt.

13 §

Diarieföring eller registrering av elektroniska dokument

Alla elektroniska dokument som kommer in skall diarieföras eller deras ankomst registreras på något annat tillförlitligt sätt.

Av diarieanteckningarna eller andra motsvarande anteckningar skall framgå tidpunkten då ett dokument kommit in och att dokumentets integritet och autenticitet konstaterats.

14 §

Teknisk bearbetning av elektroniska meddelanden

En myndighet får i tekniskt avseende bearbeta elektroniska meddelanden, om detta är nödvändigt för att ge dem sådan form att de kan läsas, sparas eller arkiveras.

15 §

Överföring av elektroniska dokument

Ett elektroniskt dokument som gäller anhängiggörande eller behandling av ett ärende och som av misstag sänts till en myndighet skall utan dröjsmål överföras till den myndighet som dokumentet är ställt till. Den som sänt myndigheten dokumentet skall underrättas om överföringen.

I förvaltningsärenden och förvaltningsprocessärenden tillämpas dessutom vad som särskilt föreskrivs om överföring av ärenden till behörig myndighet.

I ett överfört ärende anses tidsfristen ha iakttagits, om den behöriga myndigheten får dokumentet inom utsatt tid.

4 kap.

Elektronisk signering av beslutshandlingar och elektronisk delgivning

16 §

Elektronisk signering av beslutshandlingar

En beslutshandling kan signeras elektroniskt. En myndighets elektroniska signatur skall uppfylla kraven i 18 § lagen om elektroniska signaturer.

17 §

Kopia av beslutshandling

När giltighetstiden för myndighetens elektroniska signatur i en beslutshandling löpt ut har en part rätt att på begäran avgiftsfritt få en kopia av beslutshandlingen.

18 §

Bevislig elektronisk delgivning

Ett beslut från vars delgivning en besvärstid börjar löpa eller som för att träda i kraft skall delges en part kan med partens samtycke delges också i form av ett elektroniskt meddelande, dock inte per telefax eller på därmed jämförbart sätt. Detsamma gäller andra beslut och handlingar som enligt särskilda bestämmelser skall delges bevisligen. Myndigheten skall i dessa fall meddela att parten eller dennes företrädare kan hämta beslutet från en av myndigheten anvisad server, databas eller någon annan fil.

Parten eller dennes företrädare skall identifiera sig när beslutshandlingen hämtas. För identifieringen krävs ett certifikat som uppfyller de krav som ställs på kvalificerade certifikat i lagen om elektroniska signaturer eller någon annan motsvarande identifieringsteknik som är datorsäkrat tillförlitlig och bevislig.

Ett beslut anses ha delgivits när handlingen har hämtats från den länk som myndigheten anvisat enligt 1 mom. Om beslutet inte har hämtats inom sju dagar efter myndighetens meddelande,

iakttas vid delgivningen vad som annanstans i lag föreskrivs om delgivning.

19 §

Annan elektronisk delgivning

Övriga handlingar får delges den som saken gäller i form av elektroniskt meddelande på det sätt som personen i fråga uppgett. Om det emellertid krävs för tillgodoseende av skyddet för den personliga integriteten eller av ett särskilt behov av skydd eller säkerhet hos den som saken gäller, eller för att trygga de rättigheter som den som saken gäller har, skall vid delgivning av handlingar iakttas vad som föreskrivs i 18 § eller annars angående delgivning.

5 kap.

Särskilda bestämmelser

20 §

Maskinell underskrift

Stämningsansökningar, stämningar samt rättegångshandlingar som sänds i form av elektroniska meddelanden får undertecknas maskinellt.

I fråga om maskinell underskrift av handlingar som kommit till i förvaltningsmyndigheters verksamhet samt av utökningshandlingar föreskrivs särskilt.

21 §

Arkivering

Elektroniska dokument skall arkiveras på ett sådant sätt att det senare går att visa att de är autentiska och till innehållet oförändrade.

22 §

Närmare föreskrifter och anvisningar

Arkivverket meddelar närmare föreskrifter och anvisningar om diarieföring eller annan re-

gistrering samt om arkivering av elektronisk kommunikation.

Finansministeriet ger anvisningar och rekommendationer om säkerställande av samordningen och datasäkerheten inom den elektroniska kommunikationen samt om anordnande av myndigheternas elektroniska service.

23 §

Närmare bestämmelser

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

6 kap.

Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser

24 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 200 .

Genom denna lag upphävs lagen den 30 december 1999 om elektronisk kommunikation i förvaltningsärenden (1318/1999) och lagen den 28 juni 1993 om elektronisk telekommunikation i rättegångsärenden (594/1993) jämte ändringar.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

25 §

Övergångsbestämmelser

Av justitieministeriet beviljade tillstånd att använda det meddelandeförmedlingssystem som justitieministeriet upprätthåller förblir i kraft när denna lag träder i kraft. Tillståndsansökningar som är anhängiga vid justitieministeriet när lagen träder i kraft avgörs med iakttagande av de bestämmelser som gäller vid ikraftträdandet. När lagen har trätt i kraft skall den som använder meddelandeförmedlingssystemet uppfylla de tekniska krav som systemet förutsätter.

De ansökningar om införande i finansministeriets förteckning över certifikatutfärdare och

certifikat som är anhängiga vid statsrådet när lagen träder i kraft förfaller.

Anvisningar som meddelats med stöd av lagen om elektronisk kommunikation i förvaltningsärenden förblir i kraft tills det meddelas nya anvisningar eller föreskrifter.

När det någon annanstans i lagstiftningen finns en hänvisning till lagen om elektronisk telekommunikation i rättegångsärenden eller till lagen om elektronisk kommunikation i förvaltningsärenden innebär hänvisningen efter denna lags ikraftträdande en hänvisning till denna lag.

Helsingfors den 16 december 2002